

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | V. ROČNÍK | PROSINEC 2019

**Od léta tvořím
ve svém vlastním
ateliéru**

rozhovor s Karlem Lepíkem na stranách 8-9

Získejte zdarma roční dálniční známku nebo Lego v ceně 1 500 Kč. Více na straně 11.

INZERCE FMP 1535/06

VEZMĚTE
ZIMU

DO DLANÍ!

ADVENTNÍ PROGRAM NA
www.ocfryda.cz

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Elzerové (6. část)

► Petr Juřák

Elzerové patřili mezi největší podnikatele a zaměstnavatele ve městě. Jejich doménou bylo textilnictví, okrajově se ovšem věnovali také stavebnictví, nevyhýbali se ani veřejným záležitostem. V minulých číslech jsme se zaměřili na rodinné a politické aktivity Johanna Elzera staršího a jeho syna Rudolfa, tentokrát se budeme věnovat firemním záležitostem.

Dynamický rozvoj firmy

Synové Johanna Elzera staršího Johann a Rudolf se spolupodíleli na řízení otcova podniku, od 1. června 1881 se pak stali společníky v mechanické tkalcovně.

Následující období bylo ve znamení dynamického rozvoje firmy, již v roce 1882 došlo v lokalitě Bahno k vybudování

Elzerova vila na Frýdlantské ulici v Místku, na průčelí po stranách horního okna letopočet 1897, který odkazuje na rok dostavby domu

Foto | Muzeum Beskyd Frýdek-Místek

bělidla a úpravny. Když po požáru Místku v roce 1887 nemohlo dojít k obnově mechanické tkalcovny na původním místě, byla v blízkosti bělidla vybudována nová mechanická tkalcovna. Její provoz byl zahájen na počátku 90. let 19. století. Po smrti Johanna Elzera staršího v roce 1894 se majiteli firmy stali rovným dílem oba synové. V roce 1897 postavili přádelnu bavlny s deseti tisíci vřeteny a došlo také k výstavbě rodinné vily v bezprostřední blízkosti podniku. Rozsah výroby v přádelně se velmi rychle zvyšoval, během následujících tří let se počet vřeten zvedl na devatenáct tisíc, a později dokonce na více než třiatřicet tisíc. K pohonu strojů sloužil parní stroj o výkonu 1 000 HP, který v roce 1896 vyrobila pražská firma F. Vaněk. V prvním desetiletí 20. století

se počet stavů v tkalcovně zvedl až na pět set, došlo k rozšíření a zmechanizování bělidla a úpravny, elektrifikaci tkalcovny, bělidla a části přádelny a celkové centralizaci firmy.

Podnik měl uzavřený výrobní okruh: zakoupená bavlna se zpracovávala v přádelně, většina zhotovené příze byla využita ve tkalcovně, vyrobené textilie byly zušlechťovány ve vlastním bělidlu a úpravně. Pouze pokud byla kapacita úpravny dočasně nedostatečná, využívali Elzerové potenciál jiných úprav v okolí, jako byla Landsbergerova ve Frýdku, Lembergerova v Místku, Lichtensternova v Dobré či Adámkova v Raškoviciích.

Výrobní sortiment

Elzerova textilka vyráběla bavlněnou přízi, nitě, různé

typy bavlněných látek, jak obyčejné režné, tak i bílené či barvené. Ve výrobním sortimentu nechyběly ani brokáty či jemné zefíry. Malá část vyrobené příze pak byla prodávána pletářským závodům.

Co se týká distribuce výrobků, ty se samozřejmě prodávaly na domácím trhu, ze zahraničních to bylo Německo, Francie, severské země, Balkán, Maďarsko, USA, Argentina a Kuba. Vyvážené zboží bylo označováno ochrannými známkami, pro textilie se používala kotva, po jejíž stranách byly iniciály majitele firmy a pod ní název podniku. Na další ochranné známce byla stojící žena s červeným šátkem přes hlavu, na vyrobenou přízi se pak jako ochranná známka používala červená liška, žlutá liška a modrá liška. ■

Jedna z ochranných známek používaných firmou Elzer
Foto | archiv Petra Juřáka

INZERCE

MYCÍ AREÁL
Třída 17. listopadu (u Baumaxu) Místek

**Přejeme Vám krásné prožití
vánočních svátků
a mnoho štěstí v roce 2020**

otevřeno denně
www.armacarwash.cz

ARMA
CAR WASH

Betlémy letos posedmnácté

Pouhé čtyři exponáty byly k vidění na první výstavě betlémů, kterou v období vánočních svátků uspořádal v prostorách své tiskárny Josef Kleinwächter. Psal se rok 2003. „Měl jsem k dispozici jeden pohyblivý betlém, který pro mne vyrobil Jiří Žilka z Mostu, a pak tři statické betlémy, všechny z lipového dřeva,“ vzpomíná na začátky autor výstavy.

V prvních ročnících netušil, jakých rozměrů a popularity výstava dosáhne. Postupně se k němu přidali přátelé Jiří Bílecký a Daniel Adámek, kteří s organizací výstavy a ustavením exponátů pomáhají dodnes. „Vystavujeme betlémy darované, koupené, miniaturní, malé i velké. Jsou ze dřeva, skla, korku a mnoha dalších materiálů,“ popsal Kleinwächter statické exponáty ze své sbírky. Jeden betlém je však pohyblivý a jeho autorem je již zmíněný pan Žilka. Je široký jeden a půl metru, má dvě poschodí a čítá celkem sto osm figurek, z nichž dvaadvacet se pohybuje. Nejmenšími miniaturami jsou betlém vyřezaný do tesařské tužky a náušnice

s tematikou svaté rodiny. Vloni si přišlo výstavu prohlédnout na sedm tisíc návštěvníků ze všech možných koutů světa. Každoročně ji doprovází živá vánoční hudba, v posledních letech je její součástí také řezbářský plenér. „Myšlenkou plenéru je tvorba frýdecko-místecského betlému s metr vysokými figurami. Hlavními aktéry jsou řezbáři Lupo Anetta, Jana Chlebková, Zdeněk Nytra a Jiří Rozehnal. Původní nápad se zrodil v hlavě Tomáše Cidlíka, který se této akce už bohužel nedožil,“ vzpomíná dále Josef Kleinwächter, který také oslovil Charitu Frýdek-Místek s návrhem uspořádat během výstavy sbírku na pomoc lidem s duševním postižením a na aktivity seniorů. Vloni se tak vybralo osmadvacet tisíc korun.

Díky současnému rozsahu Kleinwächterovy soukromé sbírky jsou prostory tiskárny pro výstavu už malé, a proto od loňského ročníku přesídlila do prostor jídelny sousední 8. ZŠ. Nejinak tomu bude i letos, zájemci jsou zváni 26. prosince od 13 do 18 a o den později od 10 do 18 hodin. ■

TISKÁRNA KLEINWÄCHTER
VÁS ZVE NA

Největší výstavu
Betlémů
v České republice

200
BETLÉMŮ
ZE SOUKROMÉ
SBÍRKY

DOPROVODNÍ PROGRAM

**ŘEZBÁŘI
V AKCI**

ŽIVÁ VÁNOČNÍ HUDBA
OSMABAND | FRÝBAND
CATENA MUSICA A DALŠÍ

CHARITA
FRÝDEK-MÍSTEK
CHARITATIVNÍ
SBÍRKA NA POMOC
POTŘEBNÝM

KDE: JÍDELNA 8. ZŠ NAPROTÍ TISKÁRNĚ KLEINWÄCHTER,
FRÝDEK-MÍSTEK, ČESKOSLOVENSKÉ ARMÁDY 570

KDY: 26. 12. 2019 / 13:00 – 18:00
27. 12. 2019 / 10:00 – 18:00

OBČERSTVENÍ
ZAJIŠTĚNO
BEZPŁATNĚ
V JÍDELNĚ 8. ZŠ

vstup zdarma

www.ibetlemy.cz | www.tiskarnaklein.cz

PARKOVÁNÍ: Přilehlá parkoviště a parkoviště u komerčního centra (300 m od výstavy - viz QR kód)

FRÝDECKO~MÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
| Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: EUROPRINT a.s., Pod Kotlíčkou 3, Praha
| Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční | Nevýžádané příspěvky nevracíme | Za obsah inzerce
zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce | Neoznačené foto pochází z archivu redakce |
Náklad: 26 200 ks | Datum vydání: 7. 12. 2019 | Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerce vám rádi zprostředkují

Jiří Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz
inzerce@fmpatriot.cz

Ivana Sachrová
Tel.: 774 997 944

Uzávěrka inzerce do příštího čísla je 30. 12. 2019, vyjde 11. 1. 2020
www.fmpatriot.cz

Pour féliciter 2020

Kolektiv **CAFÉ & RESTAURANT OLEŠNÁ**
všem návštěvníkům děkuje
za projevenou přízeň v roce 2019.

Přejeme Vám pohodové Vánoce
a úspěšný rok 2020.

Budeme se těšit
na opětovné shledání.

FMP 16/11/01

INZERCE

mojeplazma

HLEDÁME
DÁRCE
KREVNÍ PLAZMY

**FINANČNÍ NÁHRADA
AŽ 1 200 Kč*
MĚSÍČNĚ**

Pobočky **Ostrava, Český Těšín
a Frýdek Místek**

www.mojeplazma.cz

* Za předpokladu pravidelného dárcovství v intervalu 1 krát za 14 dní. Dle ustanovení §32 odst. 2 zákona 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, podle kterého za krev odebranou pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů a za její odběr nevzniká osobě, které byla krev odebrána, nárok na finanční ani jinou úhradu, s výjimkou účelné, hospodárné a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s odběrem její krve, o které tato osoba požádá, a to celkem do maximální výše 5 % minimální mzdy.

FMP 16/10/01

Studentská pracovní stáž v Portugalsku přinesla své ovoce

Třítýdenní pracovní stáž v rámci projektu Erasmus+ v Portugalsku absolvovala v listopadu skupina čtrnácti studentů a dvou pedagogů Střední školy řemesel ve Frýdku-Místku. Jejím cílem bylo zvýšení nejen odborných, ale i jazykových dovedností studentů. Tato v pořadí již třetí stáž v Portugalsku se konala v historickém městě Braga a byla určena studentům učebních a maturitních oborů - konkrétně instalatérům a stavařům.

Studenti byli vybíráni ze všech ročníků na základě prospěchu a svého přístupu ke studiu, vždy minimálně po jednom zástupci.

„Jsme moderní školou s mimořádným zázemím pro studenty, podporujeme řemeslo a naším cílem je formovat řemeslníky a středně technické odborníky na vysoké úrovni. Uvědomujeme si, že ke zvýšení kvalifikovanosti studentů velkou měrou přispívají i zahraniční stáže a mezinárodní spolupráce, a proto se každoročně zapojujeme do vyhlašovaných projektů. Naši studenti a pedagogové

tak už pracovně navštívili Irsko, Slovensko, Portugalsko a připravujeme další spolupráci s Polskem,“ uvedl ředitel školy Petr Solich.

Během tří týdnů stáže vládlo počasí s příjemnými teplotami.

Studenti získali zkušenosti v moderně vybavených firmách a setkali se s novými pracovními technologiemi, naučili se hospodařit s přidělenými financemi a také si pochutnávali na zdejší kuchyni a sladkých dozrávajících pomerančích a kiwi.

Stáž byla obrovským přínosem nejen ve zdokonalení si jazyka

a osvojení si nových pracovních technologií, ale zvláště cenné pak bylo navázání možná i celoživotních přátelství s lidmi po celém světě, neboť se studenti a pedagogové měli příležitost v Portugalsku setkat také se svými vrstevníky a kolegy z Turecka, Maďarska, Polska, Chorvatska, Kapverdských ostrovů a dalších koutů světa... ■

INZERCE

STŘEDNÍ ŠKOLA ŘEMESEL

FRÝDEK-MÍSTEK, příspěvková organizace

Pionýrů 2069, 738 01 Frýdek - Místek

„DÁVÁME SVĚTU ŘEMESLNÍKY“

MATURITNÍ OBORY:

ELEKTROTECHNIKA, STAVEBNICTVÍ, NÁBYTKÁŘSKÁ A DŘEVAŘSKÁ VÝROBA

UČEBNÍ OBORY:

ELEKTRIKÁŘ, INSTALATÉR, TRUHLÁŘ, TESAŘ, ZEDNÍK, MECHANIK PLYNOVÝCH ZAŘÍZENÍ

SPECIÁLNÍ UČEBNÍ OBORY:

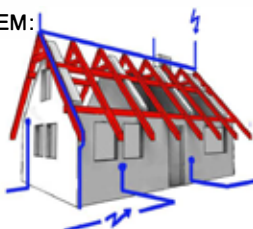
STROJÍRENSKÉ PRÁCE, ZEDNICKÉ PRÁCE, STRAVOVACÍ A UBYTOVACÍ SLUŽBY

DVOULETÉ NÁSTAVBOVÉ STUDIUM S MATURITNÍ ZKOUŠKOU:

NÁBYTKÁŘSKÁ A DŘEVAŘSKÁ VÝROBA, PROVOZNÍ ELEKTROTECHNIKA

JEDNOLETÉ STUDIUM S VÝUČNÍM LISTEM:

ELEKTRIKÁŘ, INSTALATÉR, TRUHLÁŘ, TESAŘ, ZEDNÍK, MECHANIK PLYNOVÝCH ZAŘÍZENÍ

**MOTIVAČNÍ A PROSPĚCHOVÁ
STIPENDIA AŽ 33.000,- Kč**

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ:

16. 1. 2020 od 13:00 do 18:00 hodin

 TEL: 558 421 203, 728 979 399
 EMAIL: SVIDRNOCH@SSREMESEL.CZ

WWW.SSREMESEL.CZ

FMP 1584/01

I letos navodí Souznění vánoční atmosféru

Jedenadvacátý ročník Mezinárodního festivalu adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel Souznění 2019 se uskuteční v předvánočním čase na několika místech Moravskoslezského kraje. Bohatý program napříč žánry nabízí nejen koncerty a představení v zajímavých prostorách, ale také umělecká řemesla nebo ochutnávku domácí i zahraniční gastronomie. Festival otevře ve čtvrtek 12. prosince slavnostní adventní koncert v kostele sv. Jana a Pavla v Místku s mezinárodně uznávaným barytonistou Tomášem Králem. O den později proběhne festivalové dění v Kunčicích pod Ondřejníkem v sále na Huťářství s pěvkyní oceněnou Thálií Hanou Fialovou. Součástí Souznění se oblibený sobotní vánoční jarmark v Kozlovicích (14. prosince) se zvykoslovným programem, koncerty a nabídkou regionálních specialit.

Jedním z výrazných lákadel bude vystoupení skupiny Meridianu z Korsiky. Festival, který je ojedinelou mezinárodní přehlídkou tohoto typu u nás, ozdobí v neděli 15. prosince slavnostní mše svatá v Ostravě – Mariánských Horách s následným koncertem. Setkání s uměleckými řemesly, doprovodný hudební program s pestrou gastronomickou ochutnávkou a letos ojedinělý galakonzert s projektem

**XXI. mezinárodní festival
adventních a vánočních zvyků, koled a řemesel**

www.souzneni-festival.cz

Souznění
12.–15. 12. 2019

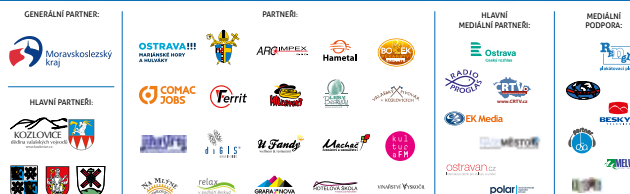
čtvrtek 12. 12. – Frýdek-Místek – kostel sv. Jana a Pavla
18.00 – ADVENTNÍ HUDBA na Moravě a ve Slezsku v době klasicismu
Hudební soubor **MUSICA FIGURALIS**, Pěvecký sbor **ENSEMBLE VERSUS**
LENKA CAFOURKOVÁ ĐURICOVÁ – soprán, MONIKA JÁGEROVÁ – alt, MATUŠ ŠIMKO – tenor, TOMÁŠ KRÁL – bas

pátek 13. 12. – Kunčice p. O. – sál restaurace Huťářství
18.00 – M. Y. Doležilková, J. Kaslová, **HANA FIALOVÁ** a komorní orchestr Jakuba Židka

sobota 14. 12. – Kozlovice
8.00 – VÁNOČNÍ JARMARK 9.00 – OBCHŮŽKY S KOLEDOU a volná vystoupení
15.00 – Musica Folklorica, V. Malatincová, M. Prachař, sbor Oskoruša – kostel sv. Michaela a sv. Barbory
18.00 – ADVENTNÍ-VÁNOČNÍ POŘAD – sál OÚ v Kozlovicích
OSTRAVICA, FS BALDRIÁN, MUSICA FOLKLORICA, VALÁŠEK, VALAŠSKÝ VOJVODA, GLH BESKYD (Slovensko), MERIDIANU (Korsika) a další

neděle 15. 12. – Ostrava – Mariánské Hory a Frenštát p. R.
10.00 – MŠE SVATÁ a KONCERT – chrám Panny Marie Královny v Mariánských Horách
15.00 – Setkání s lidovými tvůrci a uměleckými řemesly – foyer DK Frenštát p. R.
18.00 – GALAKONCERT – sál DK Frenštát p. R.

KOUZELNÁ TAJEMNÁ CESTA BEATLES
Účinkují: HANA FIALOVÁ, ONDŘEJ RUML, ALBERT ČERNÝ, LENKA SZABÓ HRŮZOVÁ, FERNANDO SAUNDERS, ANNA OPARTYOVÁ, KAROLÍNA KRAJNÍKOVÁ, DAY TRIPPERS, HONEY PIES, CAMERATA JANÁČEK – dir. Matěj Voda; a další

Kouzelná tajemná cesta Beatles, nabídne neděle v Domě kultury ve Frenštátě pod Radhoštěm. Festivalová účinkující obohatí sváteční program na náměstích v Ostravě,

Frýdku-Místku nebo ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Podrobný program na webu. ■

www.souzneni-festival.cz

Akce Dárek pro druhé potěší osamělé lidi

Dobrovolnické centrum ADRA letos před Vánocemi opět pořádá akci s názvem Dárek pro druhé.

Vyzývá proto veřejnost, která by ráda udělala radost zejména osamělým seniorům, aby do Dobrovolnického centra až do 13. prosince donesla jakýkoliv dárek.

„Dárek pro druhé je určen osamělým lidem, kteří by pod vánočním stromčkem normálně žádný dárek nenašli. Lidé mohou přinést dárek, jakoukoli drobnost, která udělá radost, čokoládu, svíčku, ponožky, něco, co je trkne do nosu,” uvedla hlavní koordinátorka dobrovolníků DC ADRA F-M Irena Blablová.

Dárky, které lidé do Dobrovolnického centra donesou, musí být nezabalené. Než je ADRA předá potřebným, musí je nejprve protřídit. ■

První ročník soutěže o sváteční vánočku

Město Frýdek-Místek pořádá první ročník kulinářské soutěže o nejvoňavější, nejchutnější a nejkrásnější sváteční vánočku. Zájemci se mohou registrovat do 19. prosince e-mailem na trhyfm@frydek-mistek.cz nebo na tel. čísle 777 921 809. Na dva kusy vánoček použijí kilo mouky a dále budou používat dle vlastní receptury. Obě vánočky s receptem a postupem přípravy je nutné odevzdat 20. prosince do 11 hodin na živnostenský úřad magistrátu na Radniční ul. 1148 ve Frýdku. Ochutnávka se uskuteční 20. prosince od 16 a 21. prosince od 10 hodin v Adventním městečku na náměstí Svobody v Místku. Základními kritérii hodnocení jsou vůně, chuť a vzhled. Vítěz bude vyhlášen 22. prosince před zahájením odpoledního programu Adventního městečka. Vítězný recept bude zveřejněn na webových stránkách města a jeho facebookovém profilu. ■

Vánoční výzdoba ve městě je znovu bohatší a pestřejší

Statutární město Frýdek-Místek postupně obměňuje, ale také rozšiřuje vánoční výzdobu. Letos přibyla bílá světýlka na místeckém náměstí Svobody. Nově je nasvícena kašna a instalovány jsou zde tři třímetrové světelné sochy andělů. Jeden anděl bude doplněn harfou, druhý houslemi a třetí píšťalou. Různé tvary světelných ozdob, převážně a gejzírů spatří občané na tradičních místech, ke kterým patří frýdecké i místecké náměstí, park Pod Zámkem, okolí kulturního domu a frekventované ulice a místa ve městě. Na třídě 8. pěšího pluku září více než stovka stromů v dělicím pásu. Třidu T. G. Masaryka zdobí bílé svítící girlandy s flash efektem, tedy dojmem třpytivého sněhu. Stejně jako loni jsou nazdobeny stromy v okrajových částech Chlebovice, Lískovec, Skalice

a Zelinkovice a obohacena je letos výzdoba na náměstí Svobody.

Vánoční stromy jsou stejně jako v minulosti dva, a to jak na místeckém, tak i frýdeckém náměstí. Frýdecké náměstí zdobí desetimetrový

smrk, který rostl ve veřejné zeleni na Lískovecké ulici. Místeckému náměstí Svobody dominuje dvacetimetrová douglaska, kterou městu věnovala společnost Pila Nošovice. ■

► Jiří Sachr

Dáma krácející frýdeckými ulicemi s kloboukem na hlavě, tmavými brýlemi a bílou hůlkou prozrazující její zdravotní handicap přitahovala svou elegancí vždy pozornost a zájem. Ne každý ví, že je Emilie Kozubíková členkou Literárního klubu Petra Bezruče, uznávanou literátkou, autorkou próz a několika sbírek básní. V současnosti žije s manželem na okraji Místku u své dcery.

Narodila jste se ve válečném roce 1940, jaké máte vzpomínky na své rané dětství?

Napsala jsem o té době knihu Pán Bůh války nevymyslel, kde své postřehy prokládám korespondencí mých příbuzných, vyprávěním babičky a lidí okolo ní. I když jsou v knize texty dopisů pro čtenáře upraveny do dnešní podoby českého jazyka, v originále jsou psány německy, polsky a takzvaně „ponašimu“, podle toho, ve které době vznikaly, a plně dokreslují, jaký byl běžný život na pomezí tří národností. Krásné a plné lásky jsou dopisy tatínka, které posílal mamince z válečné fronty, odkud se domů už nevrátil. Ale pěkně popořádku...

Na svět jsem přišla 11. listopadu. Oba rodiče pocházeli ze sedmi sourozenců, tatínek se narodil v Bocanovicích u Jablunkova, maminka byla z Návsi. Neměla žádné vzdělání, ale protože pomáhala otci, který byl pekařským mistrem, naučila se od něj brzy pekařské řemeslo a v Bystřici nad Olší provozovali v pronajatém dvojdomku pekárnu a obchod. Dole v přízemí se peklo, v patře se pečivo prodávalo. Společně s námi žila v domě bezdětná rodina adventistického kazatele, kteří měli obchod s jízdními koly a šicími stroji. U nich jsem trávila spoustu času. Měli mě rádi a já je přímo milovala. Stále častěji se mi na tu dobu vrací vzpomínky, ten dům a jeho okolí bylo mé království, můj svět. Také na návštěvy u babičky, její bílou kávu a chutné bramborové švestkáče ve smetanové omáčce.

Tatínek byl ale brzy povolán do armády...

Po vypuknutí druhé světové války připadla celá oblast Těšínska Německé říši a dospělí muži byli povoláni do wehrmachtu. V roce 1941 musel narukovat nejen tatínek, ale také manžel maminčiny sestry Hely z Těšína, která měla

stejně starého syna jako já. Jmenoval se Vláďa. Když se s ním teta přistěhovala k nám, stali se z nás nejlepší kamarádi. Byli jsme jako dvojčata, jeden bez druhého jsme se nehnuli, byl pro mne vším. A společně jsme se také nadělali lotrovin! Jednou jsme vešli do fotoateliéru pana Kalety a řekli jeho manželce, že neodejdeme, dokud nám neudělají takovou fotku, jakou měli vystavenou ve výloze. Když pak naši fotografii doručili mamince i tetě, myslely si, že to mělo být překvapení od té druhé. Jindy jsem na zahrádce narazila na majitelku domu a žargonem, který jsem pochytala od našich pekařů, jsem ji vypoklonkovala z vrátek slovy: „Dáma zamýšlela cos z naší úrody odnést jako daň?“ (smích) Samozřejmě se to neobešlo bez následků, paní si okamžitě stěžovala u maminky a ta mne lískovým prutem seřezala přes můj zadeček. Na mé volání o pomoc nikdo nereagoval... I když jsem v té době měla dvě chůvy, nikdo se o nás příliš nestaral, všichni dospělí měli práce nad hlavu. Teta mamince vypomáhala s živností, všechno v té době padlo na její bedra. Nejenom výroba a prodej v obchodě, ale chlebem nechávala zásobovat celé široké okolí. Chyběli pekaři, a když úřady matce přidělily pekařského tovaryše, brzy obdržel povolávací rozkaz a byl odveden. Tak se to opakovalo několikrát, maminka se musela spoléhat jen na sebe, až do konce války.

Říkala jste, že se tatínek z války nevrátil...

Nevrátil. Ve čtyřicátém třetím roce dostala maminka několik dopisů od Johana Bujoka z Wisly, ležícího v té době v magdeburském lazaretu. Vzpomínal na společné chvíle s tatínkem na východní frontě v Rusku, popisoval možná poslední okamžiky jeho života. Podle něj padl tatínek do ruského zajetí, jenže Rusové zajatce také stříleli... Bujok ale udržoval maminku v naději, věřili, že se ze zajetí vrátí. Skončila válka a běžel čas. Domů se vraceli přeživší ze všech koutů světa, mnohdy šli pěšky tisíce kilometrů, ale o otci nepřinášel nikdo žádné zprávy. V té době jsem se denně modlila za jeho návrat a v mlhavých vzpomínkách se mi vracel výjev z jeho návštěvy během válečné dovolené. V uniformě se zlatými knoflíky mne bral na ruce a smál se na mě. Ještě dlouhá léta jsme doufali,

Přišla jsem sice o zrak, neztratila jsem ale chuť psát své básně a prózu

Maminka Marie, malá Emilka a tatínek Karel

Foto | archiv Emilie Kozubíkové

že se objeví ve dveřích. *(smutný povzdech)*

Co bylo dále?

Teta Hela s Vládou se vrátili zpátky do Těšína. Strýc útrapy války přežil bez zranění a poté, co mohl z fronty ve třiačtyřicátém navštívit rodinu o dovolené, se jim narodila holčička. Maminka nadále provozovala pekárnu až do chvíle, kdy jí majitel objektu oznámil, že se bude muset vystěhovat, domek potřeboval pro sebe. Kam jít? Tatínek sice ještě před válkou koupil dům v Radniční ulici ve Frýdku, tam ale bydleli nájemníci a doba byla taková, že i když jsme byly jeho vlastník, nemohly jsme ho pro sebe užívat. Přestěhovaly jsme se na pět let do podnájmu ve Vendryni.

Kdy jste se začala literárně projevat?

Poprvé někdy kolem šestého roku. Impulzem pro mé psaní byl náš soused, adventistický kazatel, který mi zarecitoval svou Báseň o růži. Naprosto mě to dostalo, obyčejný člověk z našeho sousedství píše básně! V té době byla populární pohádka Princezna se zlatou hvězdou na čele a já jsem se rozhodla, že ji budeme hrát jako divadlo. Potřebovala jsem ji zdravotizovat, a tak vznikl můj první

scénář. Později jsem začala psát své básničky a prózu, ale objevily se u mne první zdravotní problémy, které měly dopad na celý můj následující život.

Povídáte...

Projevila se u mne degenerace oční sítnice, začala jsem ztrácet zrak. Vše probíhalo postupně, tak nějak plíživě, zpočátku mi to nikdo ani nevěřil. Během jedné z hodin klavíru, na které jsem docházela, mne vyučující vyzval, abych hrála z not. To, co jsem viděla ještě nedávno, bylo pryč. Ve třinácti už jsem nebyla schopna přečíst ani své vlastní texty. Při čtení románu Quo vadis mi najednou zcela zmizel text a já viděla jen prázdné bílé stránky. Podstoupila jsem opakovanou vyšetření a léčbu v třinecké nemocnici, kam nastoupila maminka na oční oddělení jako pomocná zdravotní sestra. Absolvovala jsem náročné operace v Ostravě Na Fifejdách. Díky opakovaným pobytům v nemocnici jsem nebyla schopna dohnat učivo ve škole, zejména matematiku, a nakonec jsem zůstala jen se základním vzděláním. Přišla jsem sice o zrak, neztratila jsem ale chuť psát. Osvojila jsem si Braillovo písmo a v republikovém klání nevidomých v psaní na stroji jsem skončila na druhém místě.

Po čase se ve vašem frýdeckém domě uvolnil byt a mohli jste se do něj nastěhovat...

To už jsem byla vdaná za svého prvního muže, se kterým jsem se seznámila v nemocnici. Měl úraz a také přišel o zrak. Maminka dokončila školu a poté, co z frýdecké nemocnice musely odejít řádové sestry, získala místo na očním oddělení. Náš společný finanční příjem byl ale velmi nízký a nezbyvalo, než abych si také našla zaměstnání. Začala jsem pracovat v telefonní ústředně Slezanu, kterou pro mne upravili na ovládání hmatem a zde jsem zůstala celých třicet let. Vzpomínám si na okamžik, kdy jsem spojovala s deníkem Izvestija majora Komanina, který doprovázel kosmonautku Valentinu Těreškovovou během její návštěvy Frýdku-Místku. S tou jsem se tehdy setkala osobně a těšila se přízni, kterou mi projevila.

Vrátím se zpět k vaší literární tvorbě. Své básně jste publikovala pod pseudonymem Ema Trpěná?

Nejenom Trpěná, ale také pod svým dívčím jménem Czudková. Po svatbě s mým prvním manželem jsem se stala Sikorovou a po jeho smrti, kdy jsem se v roce 1999 provdala podruhé, publikuji pod svým současným jménem Emilie Kozubíková. Své první sbírky jsem

vydávala v omezeném nákladu „přes průklepák“, později, když jsem se stala jeho členkou, mi s vydáváním pomáhal Literární klub Vojtěcha Martínka, později přejmenovaný na Literární klub Petra Bezruče. Napsala jsem a vydala sborník poezie Archaismy srdce a prózy Náš Romeo, Pán Bůh války nevymyslel a Děti aktéry v kontrapunktech času. Má tvorba je zařazována do almanachů, které klub pravidelně vydává.

Osud vás postupně připravil o zrak, co vám naopak dal?

Byla jsem vychována k lásce a víře v Boha. Má křesťanská víra mne naučila brát život takový, jaký je. Mám rodinu, manžela, zdravou dceru a syna, šest vnoučat a pravnoučata, ti všichni mi dělají radost. Měla jsem možnost poznat řadu lidí, kteří mne svou přítomností obohatili. V literárním klubu jsem našla podporu pro to, co dělám. Rok co rok jsem byla spolu s dalšími nevidomými hostem německých mecenášů v česko-německé společnosti Českobratrské církve evangelické, účastnila jsem se Dnů polsko-české křesťanské poezie v českém Broumově a mezinárodního festivalu Poezie bez hranic v polské Polanici. To vše není na jeden život málo. ■

„Na svých obrazech pracuji dlouhodobě, někdy i celý rok. Předělávám je a zase se k nim vracím,“ říká Karel Lepík

Akademický malíř a vysokoškolský pedagog Karel Lepík za pár dní oslaví devětsádesáté narozeniny. Rodák z Metylovic patří mnoho let mezi špičky výtvarného umění kraje v oboru malby. Říká se o něm, že šel vždy svou cestou, nepodléhal módním směrům, nikdy se nesnažil šokovat, ale přesto vždy dokázal překvapit. Velkou pozornost věnuje rámcům, které pečlivě upravuje a pozoruhodně jimi dotváří výsledný výraz. Dlouholetý učitel výtvarné výchovy na Ostravské univerzitě žije a tvoří ve Frýdku-Místku. Od vedení města se letos na podzim dočkal významného ocenění.

► Jiří Sachr

V kolika letech jste začal malovat? Měli jste v rodině tuto tradici?

U nás doma se tomuto oboru nikdo profesionálně nevěnoval, spíše to byla záliba. Rodiče měli hospodářství a živili se, jak se tehdy dalo. Sám jsem začal malovat asi až ve dvanácti letech.

Karel Lepík u jednoho ze svých nejnovějších obrazů

Foto | Jiří Sachr

V Metylovicích měla výtvarná tvorba slušnou tradici. Před válkou zde působil jako řídící učitel Josef Müller, který mimo jiné

ilustroval knihu „O Místku“. Bydlel zde a tvořil i profesor Josef Václav Luňáček, dlouholetý výtvarný pedagog na gymnáziu v Místku.

Kdy jste měl poprvé možnost rozvíjet svůj výtvarný talent pod odborným dohledem?

Ve čtrnácti letech jsem na válcovenském učilišti začal studovat obor zámečnický. Ve stejné době jsem začal navštěvovat kurzy kresby a malby, které v rámci Domu kultury Válcoven plechu vedl akademický malíř Bedřich Holáček. Později jsem během vojny mohl dále navštěvovat kurzy kreslení, které pořádalo Ústředí lidové umělecké tvorby, takže jsem se výtvarné činnosti průběžně věnoval. Šlo to, protože vojnu jsem měl volnější, byl jsem zde zařazen jako zdravotní instruktor. Hned po skončení vojenské služby, v roce 1961, jsem se účastnil přijímacích zkoušek na Akademii výtvarných umění v Praze a na třetí pokus jsem byl ke studiu přijat.

Tam jste byl žákem významného českého malíře Karla Součka a kreslíře doc. Jiřího Johna. Jak vás tyto osobnosti ovlivnily?

Na oba moc rád vzpomínám. Před čtyřmi lety v Součkově

rodném Kladně vydali almanach ke stému výročí jeho narození a potěšilo mne, že jsem do něj mohl napsat příspěvek, ve kterém jsem si ho rád připomněl. John byl také velice dobrým výtvarníkem, i když do obecného povědomí se moc nedostal. Navíc to byl skvělý člověk. Měli jsme výborné přednášky z dějin umění u profesora Kotalíka, který nám poskytoval spoustu informací. A spolužáci? Jediněčná parta, byli jsme silný ročník.

Jak vzpomínáte na svá studentská léta?

Byla to šťastná, uvolněná doba konce šedesátých let, i když někdy i trochu hektická. Později jsem se v almanachu dočetl, co vše mělo tehdejší vedení školy v plánu udělat. Bohužel nastala normalizace, začaly se utahovat šrouby, nastoupila nová garnitura, všechno už potom bylo jinak...

Těsně po ukončení studia v roce 1971 jste absolvoval tříměsíční pobyt na Accademia Belle Arti Pietro Vannucci v italské Perugii. To asi vzhledem k tehdejší době nebylo úplně obvyklé...

Nabídka na stipendium přišla přímo z italské strany. Nevím, co v tom tehdy sehrálo roli, že se

Touha (70 x 100 cm)

rozhodli právě pro mne. Ve škole mi několikrát různě vylepšovali posudek. Prý to občas nabídl někomu, o kom se domnívali, že by mohl zvažovat emigraci. (smích) Italové se k nám chovali mile, byli samozřejmě zvědaví, jak to u nás v osmašedesátém probíhalo, ale měl jsem problém jim rozumět, natož se s nimi jakkoliv domluvit. Myslím, že kdyby se tam tehdy někdo z nás rozhodl zůstat, připravili by nám k tomu odpovídající podmínky. I když jsem v Itálii dostal pár pracovních nabídek, nic takového jsem nezvažoval, vždyť doma už jsem měl rodinu.

Po studiích jste působil jako pedagog na základních uměleckých školách v Třinci, poté v Místku. Nelákalo vás věnovat se malování profesionálně, jak se říká na plný úvazek?

Vždycky mě to lákalo a až teprve v posledních letech jsem toho konečně dosáhl. (smích) Ale člověk se nějakým způsobem musel živit, ve školách jsem pracoval spíše na poloviční úvazek. Měl jsem sice svůj ateliér, ale často jsem ho musel stěhovat. Ten původní, který jsem užíval v Radniční ulici ještě v dobách svých studií, vedení města v rámci privatizační mánie po roce 1989 prodalo a jeho nový majitel mne okamžitě vystěhoval. Od města jsem si pak mohl pronajmout jiné prostory, ale zase mi zvedli nájem tak, že se to nedalo finančně utáhnout. Ateliér jsem měl pak třeba v ulici Elišky Krásnohorské, naposledy v objektu OD Pronto v Místku. Nyní tvořím zde, ve vlastních prostorách, které jsem si pořídil letos v létě, na dosah od frýdeckého kulturního domu, kousek od svého bydliště.

Po převratu jste nastoupil na Ostrovskou univerzitu, kde jste v roce 1994 získal docenturu. Jak byste z pohledu pedagoga srovnal studenty v době svých studií a dnes?

To je nesrovnatelné, po revoluci se studium dost zásadně měnilo, na mysli mám především jeho koncepci. Další změna nastala se zavedením kreditního systému, ale v poslední době se požadavky na vzdělávání dost rozmělnily. Na rovinu řeknu, že už bych tam teď nechtěl působit. Stejný zůstal jen primární zájem studentů získat diplom. (úsměv)

Akademický malíř a vysokoškolský pedagog Karel Lepík

Foto | archiv Karla Lepíka

Pro vaši tvorbu je charakteristická symbolika a pastelová barevnost, motiv ženy, geometrické tvary, zasněné krajinomalby. Co všechno předchází tomu, než svou myšlenku přenesete na plátno?

Prvotní je záměr, pak začnu přemýšlet o formátu, který se může v průběhu třeba

i mnohokrát změnit. Dvacetkrát to přemaluji, smažu, jde o to najít vhodnou formu, která danou myšlenku vyjádří, a to není vždycky úplně jednoduché. Ta forma mě pak někdy zavede trochu jinak. Na obrazech pracuji dlouhodobě, klidně třeba i rok, různě je přetvářím a zase se k nim vracím.

Pět chlebů ječných a dvě ryby (180 x 123 cm)

Často jich mám souběžně rozdělaných i několik.

Můžeme se s vašimi obrazy setkat někde ve veřejném prostoru?

Před lety jsem některá svá díla zapůjčil frýdecké knihovně, ale už jsem si je vzal zpět. Pár obrazů bylo v objektu městské společnosti Distep, to bylo v době, kdy tam působil ředitel Jonas. Obrazy visely i na chodbách frýdecké nemocnice, ale její interiéry se přetvářely, takže vlastně ani dnes nevím, zda jsou tam stále k vidění. Spousta mých obrazů je v soukromých sbírkách.

Samostatně vystavujete už od roku 1972. Jaké jsou vaše plány do budoucna?

Pořád mám rozdělané věci, takže plány nemohou být jiné, než dokončit nějaký obraz. Poslední výstavu jsem měl letos na jaře v Havířově, vloni na podzim jsem vystavoval ve Slezskoostravské galerii. Na příští rok plánuji větší výstavu opět v Havířově.

Setkáváte se se svými kolegy výtvarníky? Kdo z nich je vám nejbližší?

Vynikající vztahy mám s Antonínem Kročou nebo Martinem Pawerou. I když se jejich tvorba vyvíjí zcela jiným směrem, jsou to dobří kamarádi. Nesmím zapomenout ani na Jaroslava Homolku, který vychoval řadu známých výtvarníků, a přestože se narodil v Příbrami, zcela si zamiloval Beskydy. Dlouhodobě sleduji také tvorbu řezbáře Milana Obody a přátelství mě pojilo i s mou kolegyní z LŠU Eliškou Servátkovou.

Za přínos v oblasti výtvarného umění a architektury jste letos na podzim dostal Cenu statutárního města Frýdek-Místek. Bylo to pro vás překvapení?

Určitě mě to potěšilo. Za celou tu dobu, co člověk pracuje a má za sebou spoustu výstav, je to pro mě určitá forma uznání.

Máte dvě dcery, projevil se u nich talent k výtvarnému umění?

Mladší Karolína občas maluje, více se věnuje počítačové grafice. Syn od starší dcery vystudoval Střední uměleckoprůmyslovou školu sklářskou ve Valašském Meziříčí. Uvidíme, co vyrostě z další generace. ■

KAM VYRAZIT FANDIT?

HÁZENÁ - STRABAG RAIL extraliga mužů,
hala SŠED

8. 12., 17:00 Pepino SKP Frýdek-Místek – KH ISMM Kopřivnice

22. 12., 17:00 Pepino SKP Frýdek-Místek – SKKP Handball Brno

VOLEJBAL - UNIQA extraliga mužů,
ZŠ Pionýrů 4007. 12., 19:30 Black Volley Beskydy - SK
Volejbal Ústí nad LabemVOLEJBAL - UNIQA extraliga žen,
ZŠ Pionýrů 4007. 12., 17:00 TJ Sokol Frýdek-Místek –
VK UP Olomouc21. 12., 17:00 TJ Sokol Frýdek-Místek –
Volejbal PřerovFlorbalisté chtějí
rozšířit svou základnu

Florbalový klub FbC BD STAV Frýdek-Místek zve do svých řad holky a chlapce všech věkových kategorií, které baví tato úžasná hra získávající stále více na popularitě. Tréninky probíhají každý týden ve středu a v pátek v hale K-Sport při Střední průmyslové škole a jsou vedeny kvalifikovanými trenéry. Více informací o klubu na www.fbcm.cz. ■

Ukončení roku
ve Stovkách

Hráči, fanoušci a všichni přátelé fotbalu na Lipíně mají sraz v sobotu 14. prosince od 10 hodin, kdy se v areálu ve Stovkách uskuteční turnaj v malé kopané. Po celý den budou připraveny k ochutnávce i prodeji zabijačkové speciality, svačák či pivo, zdarma se pak bude podávat zabijačková polévka. ■

„Pořád jsme ve hře o postup,“ hodnotí
trenér Pulpit podzimní sezónu v MSFL

Frýdecko-místečtí fotbalisté budou na jaře útočit na čelo tabulky ze třetí pozice. Po podzimní části Moravskoslezské fotbalové ligy mají na vedoucí Blansko pětibodovou ztrátu, druhé Petřkovice mají stejný počet bodů jako svěřenci trenéra Martina Pulpita.

„Skončili jsme po podzimu třetí, čímž jsme si v podstatě splnili daný předsezónní cíl, kdy jsme chtěli být do čtvrtého místa. Na jaře se o postup určitě popereme,“ uvedl Pulpit pro webové stránky klubu. Sám však dobře ví, že Valčíři musejí v jarních odvetách zlepšit spoustu věcí.

„V první řadě musíme být v zápasech disciplinovanější. Na můj vkus jsme dostali zbytečně moc červených karet. Tahle oslabení berou síly, a to nejen v samotném utkání, kdy se musí dohrávat v oslabení, ale následně i v dalších zápasech, protože musíme se sestavou různě hýbat a točit,“ uvedl dále Pulpit, který byl velmi spokojen s podporou fanoušků. „Za celý tým jim musím poděkovat, pořád nám věřili a podporovali nás. Jejich pomoc a víra nám strašně moc pomáhá, i na ně budeme v jarních odvetách hodně spoléhat.“

Ve Stovkách jsou s podzimní sezónou vcelku spokojeni.

Foto | Robert Schiedling

Podle trenéra se dá podzim rozdělit na dvě části. „A to utkání doma, která jsme až na zápasy s Otrokovicemi a Zlínem B všechna vyhráli, což je určitě pozitivní. Z domácích zápasů jsme získali dvacet bodů a to je dobrý počín. Co se týče utkání venku, povedly se nám zápasy v Petřkovicích, na Baníku B a také v Rosicích.“

Soupeře jsme přešli v Dolním Benešově, ale bohužel jsme se nedokázali střelecky prosadit. Vyložené se nám nevydařila utkání v Uničově, tam jsme to vůbec nezvládli. Ve Znojmě jsme hráli velmi dobrý první poločas, ale

vedení i celý zápas jsme nakonec ztratili,“ pokračoval trenér Martin Pulpit s tím, že nejvydařenější střetnutí podzimu jeho tým odehrál v Blansku, kde favorita soutěže jasně přešel a zasloužil si tam místo remízy vyhrát.

Před jarními odvetami považuje za důležité, aby se hráči tolik neměnili a kádr zůstal konsolidovaný. „Každopádně musíme najít další gólové hráče. Nemít teď v týmu Jakuba Teplého, což se ukázalo hlavně v zápasech, ve kterých nám Kuba chyběl, tak jsme neměli dalšího gólového hráče. Útoční hráči jako Visić, Hykel i Varadi měli vstřelit více branek,“ zakončil hodnocení podzimní sezóny ve Stovkách trenér Pulpit. ■

Házenkářům se prozatím nedaří

Nejvyšší házenkářská soutěž mužů má za sebou první polovinu základní části. Ta se vůbec nevydařila Frýdku-Místku, který z jedenácti zápasů dokázal vyhrát pouze jediný, a to nad nováčkem z Maloměřic. Tato bilance nemůže znamenat lepší než předposlední pozici v průběžné tabulce. V prosinci se odehrají čtyři kola druhé poloviny základní části, v lednu bude mít extraliga přestávku a pokračovat bude až v únoru. ■

V Paskově vyhrála Siebeltová

Druhý ročník Paskovské devítky, který se běžel v krásném prostředí zámekového parku, přivítal na startu přes 360 běžců. Tříkilometrový okruh mužů zvládl v třetím nejlepším čase Patrik Stankov z TJ Slezan Frýdek-Místek.

Závod žen vyhrála jeho oddílová kolegyně Veronika Siebeltová. Za ideálního počasí se běžel také nesoutěžní Běh pro zdraví a o netradiční zahájení celého programu se postaraly děti na koloběžkách. ■

Junior Zemánek skončil patnáctý

Jediné železko v ohni měl na mistrovství republiky v přespolním běhu atletický oddíl TJ Slezan Frýdek-Místek. Mezi juniory se na start závodu, který se běžel v golfovém areálu Resortu Kunětická hora, postavil Vojtěch Zemánek. V nabitém startovním poli si slezanský běžec nevedl vůbec špatně a šestikilometrovou trať zvládl zaběhnout v patnáctém nejlepším čase. ■

Plavci přivezli pětadvacet medailí

Mladí plavci z PO Frýdek-Místek o sobě dali vědět na 43. ročníku Velké ceny Třinecka. Vůbec nejmladším byl Tibor Navrátil, který při svém premiérovém startu vybojoval bronz na trati 25 metrů znak a stříbro na stejně dlouhé trati prsa. Mezi začátečníky patřila také Iva Machová, na trati 50 metrů znak vybojovala stříbro a na trati 50 metrů prsa bronz. Celkem frýdecko-místečtí plavci získali šest zlatých, deset stříbrných a devět bronzových medailí. ■

Kominictví
BUMBALA

+420 724 921 728

bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

Státní dotace vám zaplatí až 50 % nákladů

Jak vysokou a na co můžete od státu získat dotaci

Každý majitel nemovitosti mi jistě potvrdí, že takové budování vlastního bydlení – ať už úplně nového, či rekonstrukcí – spolknou spoustu peněz. Ne všechno však musíte platit ze svého. Můžete využít hned několik státních dotačních programů.

Nová zelená úsporám

Osvědčeným dotačním programem je Nová zelená úsporám. Z něj můžete získat peníze na zateplení obvodových stěn, střechy, stropu a podlah, výměnu oken a dveří, odborný posudek a technický dozor, zelené střechy, využití tepla z odpadních vod nebo i venkovní stínící techniku.

Velice zajímavá je výše celkové dotace, která závisí na ploše zateplované konstrukce na obálce budovy. Čím více opatření provedete, tím vyšší částku získáte – celkově pak až 50 % způsobilých výdajů, nejvýše 550 000 Kč.

Můžete zateplit i svépomocí

Od podzimu platí jedna pozitivní změna, a to, že se dotace vztahují i na zateplení svépomocí. Samozřejmě vždy pod odborným technickým dozorem. V takovém případě můžete mezi způsobilé výdaje zahrnout faktury za materiál nebo zápůjčku nářadí, ale i zmiňovaný technický dozor. Důvodem benevolence je nedostatek stavebních firem na trhu, ale i zkvalitnění rekonstrukcí u lidí, kteří by i tak zateplovali svépomocí.

Celkové zateplení však není jediné, co Nová zelená úsporám podpoří. Čerpat příspěvky můžete také na:

- solární termické a fotovoltaické systémy,
- systém řízeného větrání se zpětným získáváním tepla z odpadního vzduchu (rekuperační),
- výměnu elektrického vytápění za systém s tepelným čerpadlem,
- zelené střechy,
- využití tepla z odpadní vody,
- stavbu rodinných a bytových

domů v tzv. pasivním standardu, • výměnu lokálních topidel na tuhá fosilní paliva (např. kamna využívaná jako hlavní zdroj tepla na vytápění).

Můj Tip: Jak získat plastová okna ještě levněji? Modrá pyramida má pro své klienty zajímavé partnerské slevy. Třeba u firmy Svět oken můžete na plastová a hliníková okna získat slevu až 5 000 korun.

Dotace i na sběr dešťové vody nebo na nový kotel

Od podzimu platí nová pravidla, a co je potěšitelné, je, že o dotaci na vodu se mohou ucházet domácnosti z celého Česka. Výše příspěvku na nejjednodušší dotovaný systém se může vyšplhat až na 55 000 korun. Program přispívá i na dva typy systémů, díky nimž lze srážkovou vodu rovněž splachovat nebo lze recyklovat odpadní vodu z domácnosti. Výše dotace je v tomto případě až

105 000 korun. Jistě vás bude zajímat i možnost dotace na výměnu kotle, už jen proto, že v Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském kraji, které jsou zařazeny do státního programu RE:START, připravuje ministerstvo životního prostředí speciální pilotní program. Díky tomu budou moci vyměnit neekologický kotel i ti, kdo nemají dostatek prostředků na předfinancování nebo spolufinancování nového zdroje, s tím, že jim peníze na nový kotel poskytne dopředu kraj, a to peníze na celou jeho pořizovací cenu.

Můj Tip: Pokud plánujete rozsáhlejší rekonstrukci, na kterou nestačí jen dotace státu, kontaktujte mě, rád vám poradím jak na to.

Aleš Kocur

oblastní ředitel
Modrá pyramida
Frýdek-Místek
608 474 247
Ales.Kocur@mpss.cz

I VAŠE BYDLENÍ POSTAVÍME RYCHLE NA NOHY

Zastavte se pro Rychloúvěr
až 800 000 Kč bez zajištění

Reprezentativní příklad: RPSN níže uvedeného příkladu je 5,67 %.

Výše úvěru na bydlení, s požadovaným zřízením zástavního práva k pohledávce na výplatu vkladu ze stavebního spoření, je 100 000 Kč. Splatnost úvěru je 15 let, pevná roční úroková sazba je 4,99 %. Měsíční splátky: 1.–180. splátka je 816 Kč, 181. splátka je 613 Kč. Splátky ve fázi překlenovacího úvěru nevedou k okamžitému umořování jistiny. Celková částka splatná spotřebitelem je 147 506 Kč a celková doba trvání smlouvy o spotřebitelském úvěru je 181 měsíců. S úvěrem jsou dále spojené následující úhrady: zaslání ročního výpisu z účtu stavebního spoření i účtu úvěru 25 Kč, vedení účtu stavebního spoření a úvěru ve fázi přiděleného úvěru 25 Kč měsíčně. Pro získání úvěru za nabízených podmínek je nezbytné uzavření smlouvy o stavebním spoření. Na základě této nabídky nevzniká právní nárok na získání úvěru.

Noví klienti získají za dvě smlouvy o stavebním spoření roční dálniční známku nebo Lego v hodnotě 1 500 Kč.

Tato nabídka platí pouze do vyčerpání zásob a u daného poradce níže:

Aleš Kocur, oblastní ředitel

tel.: 608 474 247, e-mail: Ales.Kocur@mpss.cz

modrapyramida.cz

DIVADLA

Kino Vlast

8. 12., 15:00 **Jak Křemílek a Vochomůrka slavili Vánoce**

Vánoční pohádka na motivy příběhů známých postavíček. Interaktivní, veselá pohádka pro děti od 3 let. Uvádí: Divadlo Křesadlo.

10. 12., 19:00 **Co takhle ke zpovědi...**

Sídlo premiéra na Downing Street 10 zasáhne rodinná bomba. P. Nárožný v hlavní roli anglické komedie. Účinkují: P. Nárožný, J. Nosek, M. Zahálka, K. Sedláková, J. Daňhelová. Uvádí: Agentura Harlekýn.

11. a 12. 12., 18:30 **Prodaná nevěsta**

Inszenace naváže na slavné postupy barokního lidového operního divadla. Na jevišti nebude chybět originální lidový orchestr, sborový zpěv, lidové tance i loutkové divadlo. Uvádí: Těšínské divadlo.

17. 12., 19:00 **Vinnetou**

Komedie o o nestárnoucích dobrodružstvích z knih Karla Maye a jemně parodizující odkazy na německé westerny. Hrají: J. Vašek, J. Klusáček, R. Mela, L. Okonová, J. S. Kukučka. T. Pobudová a další. Uvádí: Komorní divadlo Arté.

Divadelní klub D. N. A.

12. 12., 19:00 **Prémiový večer D. N. A.**

Jednoaktová komedie Čaj s citrónem, hra z divadelního zákulisí Kukura a Námluvy A. P. Čechova.

OC Frýda

7. 12., 14:00 **Pekelný karneval**

Pro děti od 3 do 9 let. Uvádí: Hudebně-divadelní skupina Rybníkáři.

21. 12., 14:00 **Zpátky do Betléma**

Pro děti od 3 do 9 let. Uvádí: Teatr Pavla Šmida.

Čtyřlístek

7. a 14. 12., 15:00 **Čert vem anděla**

Veselá činoherní pohádka o tom, že i čertovští rodiče to nemají se svou dcerou na vdávání jednoduché. Hraje: divadlo Prozatím FM.

14. 12., 19:00 **Když se zhasne**

Hořká partnerská komedie. Hraje divadlo Prozatím FM.

16. 12., 15:00 **Příhody medvídky Ťupínka I.**

Pohádka pro děti od 3 let. Hraje: Divadlo u Ostravice FM.

Kino P. Bezruč

15. 12., 14:30 **Kouzelná školka – Michalovi mazlíčci**

Děti prostřednictvím tohoto představení cestují v prostoru i čase. V představení uvidí skutečné hračky, své oblíbené plyšáky, do kterých se zamulují nejen ony, ale také jejich rodiče.

KINA

Kino Vlast

7. 12., 14:00 **Ovečka Shaun 2: Farmageddon**

8. 12., 10:00 **Pat a Mat: Kutilské trampoty**

8. 12., 17:00 **Jumanji: Další level**

8. 12., 19:15 **Špindl 2**

9. 12., 17:00 **Výjimeční**

9. 12., 19:00 **Antropocén: Epocha člověka**

11. 12., 10:00 **Nabarvené ptáče**

13. 12., 9:30 **Pat a Mat: Zimní radovánky**

13. 12., 17:00 **Ledové království II**

13. 12., 19:00 **Le Mans '66**

14. 12., 15:00 **Zloba: Královna všeho zlého**

14. 12., 17:00 **Jumanji: Další level**

14. 12., 19:15 **Vlastníci**

15. 12., 17:00 **Louskáček**

15. 12., 20:00 **Rebelky**

16. 12., 17:00 **Valhalla: Říše bohů**

16. 12., 19:00 **Karel, já a ty**

18. 12., 10:00 **Budiž světlo**

18. 12., 17:00 **Ledové království II**

18. 12., 19:00 **Star Wars: Vzestup Skywalkera**

19. 12., 17:00 **Star Wars: Vzestup Skywalkera**

19. 12., 20:00 **Černé Vánoce**

20. 12., 17:00 **Pat a Mat: Kutilské trampoty**

20. 12., 19:00 **Star Wars: Vzestup Skywalkera**

21. 12., 15:00 **Sněžný kluk**

21. 12., 17:00 **Špindl 2**

21. 12., 19:00 **Star Wars: Vzestup Skywalkera**

22. 12., 17:00 **Ledové království II**

22. 12., 19:00 **Le Mans '66**

23. 12., 10:00 **Trollové a kouzelný les**

23. 12., 15:00 **Pat a Mat: Kutilské trampoty**

23. 12., 17:00 **Vlastníci**

23. 12., 19:00 **Šťastné a veselé**

27. 12., 19:00 **Zakleté pírkó**

28. 12., 17:00 **Zakleté pírkó**

Kompletní program na www.kultura.fm.cz

KONCERTY

Národní dům

10. 12., 19:00 **Jiří Stivín a Collegium Quodlibet**

Koncert volného sdružení se základním obsazením – flétny, violoncello, cembalo a zpěv. Repertoár je zaměřen převážně na interpretaci staré hudby – od sonát J. S. Bacha až po flétnové koncerty A. Vivaldiho.

Hospůdka U Arnošta

10. 12., 19:00 **Roman Dragoun**

27. 12., 20:00 **Čadi**

28. 12., 20:00 **The yellow socks**

ZUŠ

11. 12., 19:00 **Bach trochu jinak**

Koncert je určen pro široké publikum, které je naladěno na vnímání krásné hudby a inspirativního slova. Účinkují: T. Medvecká – mluvené slovo, E. Novotná – klavír, H. Františková – housle, M. Janková – zpěv.

OC Frýda

8. 12., 14:00 **Adventní benefiční koncert ADRA**

Vystoupí Voxel, Kotkova muzika.

15. 12., 13:00 **Koncert dětí ZUŠ**

duchovní hudby ve FM

15. 12., 15:00 **Vánoční koncert pěveckého spolku Janáček**

Hudební klub Stoun

13. 12., 21:00 **Downbellow**

21. 12., 21:00 **David Styčka & Bandjeez**

27. 12. **Vánoční benefiční koncert**

Vystoupí Kaczi, Ty Krásno, René Souček, Slepí Křováci a Přátelé Dr. Melouna

Divadelní klub D.N.A.

14. 12., 19:00 **Večer v rytmu Afriky**

Afro-evropský styl improvizace založený na tradiční západoafrické hudbě, kytara a africké harfe kora představí skupina Kora Jungle Jazz. Představí se i soubor bubeníků Simba Hula Vatu.

Lucy's Piano & Cafe Jazz (ul. U Staré pošty)

19. 12., 20:00 **Keep Smiling Gospel**

Sbor se věnuje zejména gospelovým písním a spirituálům.

Kostel sv. Jana a Pavla

20. 12., 18:00 **Jakub Jan Ryba: Česká mše vánoční**

Účinkují: Symfonický orchestr FM, Smlužený pěvecký sbor Smetana FM, Lašský smlužený pěvecký sbor Baška.

Národní dům

21. 12., 20:00 **Kollab#5 - X-mass party w/David Bowles**

Frýdlant n. O., kulturní centrum

14. 12., 18:00 **Než zavoní jehličí**

Již 31. vánoční koncert, na kterém vystoupí dechový orchestr Frýdlantský hudební spolek.

Frýdlant n. O., Janáčkova sň

17. 12., 17:00 **Vánoční koncert**

Tradiční vánoční koncert Pěveckého spolku Janáček.

19. 12., 18:00 **Koledování**

s Kotkovou muzikou

Písničky a koledy nejen z Beskyd.

Čeladná, farní kostel

11. 12., 19:00 **Adventní koncert**

Vystoupení českého kytarového virtuose L. Brabce v rámci projektu Děti dětem.

Pržno, kostel

15. 12., 15:00 **Předvánoční koncert**

Pěvecké sdružení ECHO pořádá tradiční předvánoční koncert v kostele Neposkvrněného početí Panny Marie.

Hodoňovice, hostinec U Čendy

15. 12., 17:00 **Adventní koncert**

Koncert kapely Michal Tučný – revival bude vzpomínkou na velkou osobnost a nezapomenutelnou legendu české country.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 19. 1. **Listopad 1989**

Listopadové události roku 1989 tak, jak se odehrávaly v našem regionu. Výstava připomene tyto okamžiky formou ukávek z dobového tisku, oběžníků, letáků, zápisů z jednání či fotografiemi.

do 1. 3. **Jedu v jedu**

Návštěvníci uvidí jedovaté rostliny, živočichy a houby, dozvědí se o různých druzích jedů, jejich působení na člověka nebo o využití v dějinách lidstva.

do 12. 1. **Vánoční pozdravy**

Muzeum Beskyd nedávno získalo téměř 200 ks vánočních pohlednic adresovaných jedné z frýdeckých rodin v období 2. svět. války.

OSTATNÍ

Kostel sv. Jošta

18. 12., 16:00 **Zažij příběh Vánoc**

Jedinečná komentovaná prohlídka o historii a zajímavostech tří významných (frýdeckých) sakrálních památek. Trasa povede od kostela sv. Jošta přes Zámecké náměstí, kolem kostela sv. Jana Křtitele a zakončena bude v bazilice Navštívení Panny Marie.

Frýdecký zámek

12. 12., 16:30 **Radniční budovy**

ve Frýdku-Místku a jejich historie

Prezentace přiblíží historii bývalých i současných radničních budov, frýdecké a místecké starosty a významné události na území města.

19. 12., 16:30 **Kde se ve Frýdku sáňkovalo**

Netradiční předvánoční vycházka přiblíží místa, na kterých se v dávné minulosti ve Frýdku provozovaly zimní sporty, např. Štěpnické údolí, Landek, Prazmova ul., Těšínská, Národních mučedníků a Střelníční ul., Zavadilka a další.

Knihovna F-M, pobočka Místek

10. 12., 17:30 **Lampář verše:**

Bohdan Vojtěch Šumavanský

Cyklus Křídla — přednáší Olga Szymanská.

19. 12., 17:00 **Život s vášní a čokoládou**

Přednáška Marcely Krčálové spojená s ochutnávkou.

Knihovna F-M, ústřední knihovna13. 12., 18:30 **Čaj o šesté**

Literární hudební večer na téma Vánoce.

Divadelní klub D.N.A.19. 12., 18:00 **Faunapark a okolí z pohledu vody, zeleně, biodiverzity, dostupnosti, setkávání a bezpečnosti**

Prezentace studentů Ostravské univerzity.

Faunapark21. 12., 14:00 **Dílňičky: novoroční ščestí**22. 12., 15:00 **Adventní prohlídka
Faunaparku s dílničkami**1. 1., 15:00 **Novoroční procházka Faunaparkem****Národní dům**30. 12., 20:00 **Swingový večer**

Předsilvestrovská akce s kapelou Akuma.

Frýdlant n. O., kulturní centrum7. 12., 20:00 **Mikulášský discopříběh**12. 12., 18:00 **Jiří Kolbaba - To je Havaj!**

Díashow známého cestovatele.

17. 12., 17:00 **Vánoční koledování
v ulicích města Frýdlantu**

Zahraje dechový orchestr Frýdlantský hudební spolek.

Frýdlant n. O., náměstí11. 12. **Česko zpívá koledy****Vyšní Lhoty, chata Prašivá**7. 12., 18:00 **Bhútán – země hřmícího draka**

Promítá cestovatel J. Kolbaba.

18. 12., 18:00 **Severní Korea**

Promítá kameraman České televize S. Solánský.

Janovice, restaurace U Toflů7. 12., 15:00 **Vánoční jarmark na Bystřem**

Pravá vánoční atmosféra, živá hudba, nejrůznější rukodělné výrobky a domácí dobroty k prodeji.

Čeladná, náměstí25. 12., 9:30 **Zpívání u vánočního stromu**

Společně zpívání koled u vánočního stromu.

Morávka, areál ZŠ14. 12., 8:00 **Travný trek a zahájení Festivalu sněhu**

Otevřený závod v horském terénu pro všechny věkové kategorie.

Metylovice, Čupek31. 12., 12:00 **Silvestrovský výplaz na Čupek**

Turistický výplaz na Čupek, kde bude v pravé poledne proslov lašského krále Zdeny Viluše I.

Adventní městečko láká k setkávání s přáteli, trhy k nákupu vánočních dárků

Náměstí Svobody a jeho přilehlé uličky se opět proměnily v Adventní městečko.

Ve stylových stáncích na místeckém náměstí nabízejí prodejci vánoční zboží a dobroty, na pódiu se střídají divadelníci, hudebníci i tanečníci. Nechybí zvoníčka vánočních přání, betlém, živá zvířátka ani stylové kulisy. O víkendech jsou připravena představení pro děti, ale také adventní dílny, Ježíškova pošta a dětský vláček. V Adventním městečku je každý den až do 23. prosince doprovodný program,

například ve středu 11. prosince je to tradiční akce Česko zpívá koledy. Stejně jako vloni se mohou zájemci zapojit do tvoření se studenty středních škol. V pátek 13. a v sobotu 14. prosince přiveze Střední odborná škola Lískovecká na náměstí minikovářskou dílnu se žhavou výhní a kovadlinou, takže si všichni budou moci vyzkoušet náročnost kovářského řemesla. Střední škola řemesel z ulice Pionýrů nabídne v úterý 17. prosince a ve čtvrtek 19. prosince zdobení perníčků.

Nedílnou součástí Adventního městečka jsou Adventní trhy. Konají se vždy od 10 do 18 hodin, v případě zájmu návštěvníků i déle. Také letos se na náměstí Svobody koná veřejná sbírka Vánoční strom, která bude ukončena 31. prosince. Výtěžek sbírky je určen pro městský hospic, a to na zakoupení antidekubitních matrací, které pomáhají předcházet vzniku proleženin u dlouho ležících pacientů. ■

www.kulturafrfm.cz

Vánoce plné pohody,
v novém roce
pevné zdraví, štěstí
a nejméně
213 splněných přání
vám přeje
RBP,
zdravotní pojišťovna

PF 2020

213 RBP
zdravotní pojišťovna

**Vánoční sady
za zvýhodněné ceny**

PRODEJNÍ DOBA

Kamenná prodejna (Ostravská 1551)
Pondělí 12.00–17.30
Úterý–Pátek **7.30–17.30**

OC Frýda
12.–14. 12. 9.00–20.00

Adventní víkendy
1. adventní víkend 8.00–12.00
2. adventní víkend 8.00–13.00
3. adventní víkend 8.00–15.00
4. adventní víkend 8.00–16.00

24. 12.–8. 1. **ZAVŘENO**

nano silver®

Autobusy MHD budou přechíslovány

Městská hromadná doprava se od nového roku stane součástí krajského integrovaného systému. Kromě sjednocení způsobu odbavování, úpravy tarifních a přepravních podmínek je nutné přechíslování linek. Linka č. 1 bude mít nové číslo 301, linka č. 2 bude mít číslo 302 a tak dále až po linku č. 19, která bude mít nové číslo 319. Nové číslování linek se objeví na autobusech i na jízdních řádech (na zastávkách, v tištěné podobě, na internetových stránkách města). Změna číslování linek MHD bude provedena k 15. prosinci 2019, kdy budou upraveny jízdní řády. ■

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

Ulice I. J. Pešiny

Ulice I. J. Pešiny směřující od nemocnice k místní části Zátíší a k Frýdeckému lesu je lemovaná nejen panelovými a rodinnými domy, ale i zahrádkami a loukami. Je pojmenována po významném zvěrolékaři Ignáci Josefu Pešinovi, který bývá také někdy uváděn jako Pešina a ještě s přidáním titulu z Čechorodu. Narodil se 1. dubna 1766 v Kostelci nad Orlicí jako šestý z osmi dětí Františka Pešínského (Pešiny). Gymnázium vystudoval v Litomyšli, pak ve studiích pokračoval v Praze na Karlo-Ferdinandově univerzitě a ve Vídni, kde byl v roce 1795 promován doktorem lékařství. Působil ve zvěrolékařském a anatomickém ústavu, kde se v roce 1801 stal prvním profesorem anatomie a v roce 1806 dokonce stal v jeho čele jako ředitel. Ovšem už o dva roky později – 24. února 1808 – zemřel. Ignác Josef Pešina

Ignác Josef Pešina

Foto | převzato z www.encyklopedie.bma.cz

se ve svém výzkumu a pracích zaměřil na určování stáří koní podle změn na zubech, dále podporoval zavedení očkování proti ovčím neštovicím a léčení dobytčího moru.

V roce 1966 k 200. výročí narození byla na jeho počest vydána poštovní známka a medaile s portrétem, kterou vytvořil medailér Václav Adolf Kovanič. ■

INZERCE

STAVOVSKÁ
S.F.O.
Poliklinika - Místek
8. pěšího pluku 85, Frýdek-Místek

VOLEJTE naše pracoviště včas, dokud máme volné termíny!!!
TAŇA NIKIFOROVÁ, Dis.
tel.: 558 900 327

Dentální hygiena 7. patro

VZP přispívá - proplácí úhradu těhotným ve výši 1.000,- Kč.

**ZÁŘIVĚ BÍLÝ CHRUP
VE ZDRAVÝCH ÚSTECH**

Nabízíme preventivní a léčebné programy pro:

- těhotné
- děti
- dospělé
- pacienty s fixními rovnátky
- pacienty s implantáty
- pacienty s fixními náhradami
- pacienty s citlivostí zubů
- bělení zubů

INZERCE

www.auta-lpg.cz

☞ **Montáže LPG**
☞ **Revize LPG-CNG**
☞ **Servis**

776 226 998

Kunčičky u Bašky 66

FMP 1416/12

Co je náplní práce dentální hygienistky?

Jedná se o vzdělávací, preventivní a léčebnou péči o Vaše orální zdraví.

- komplexní vstupní vyšetření • stanovení léčebného plánu
- motivace pacienta k péči o vlastní chrup
- instruktáž a nácvik správné techniky čištění
- doporučení vhodných pomůcek pro domácí péči
- odstranění zubního plaku • odstranění zubního kamene
- odstranění pigmentací • leštění zubů - polishing
- léčba parodontitidy
- lokální fluoridace zubů (dětí i dospělých)
- pečetění fisur
- ošetření citlivých krčků a klinovitých defektů
- bělení zubů
- kontrolní vyšetření pacienta - recall

Chcete si zachovat zuby zdravé a krásné po celý život?

ČISTÉ ZUBY NEMOHOU ONEMOCNĚT!

Těším se na Vaši návštěvu.

www.pkmistek.cz

Nabízíme tuto službu jako BENEFIT firmám pro zaměstnance, lze hradit SODEXO POUKÁZKAMI.

FMP-1605/01

**Veselé Vánoce
a samé dobré zprávy
v roce 2020
přeje čtenářům
a obchodním partnerům
redakce měsíčníku
FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT**

FRÝDECKO≈MÍSTECKÝ
PATRIOT
PF 2020

www.ocfryda.cz

Tajenku křížovky **se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování)** zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 28. prosince**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají:** Helena Mocková, Kristián Volný z Frýdku-Místku a Lubomír Konvička z Chlebovic. Ceny výhercům doručíme.

INZERCE

**PŘEJEME VÁM,
AŽ VAŠIM VÁNOCŮM
NECHYBÍ ŽÁDNÁ
DŮLEŽITÁ
SOUČÁSTKA**

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO, Beskydská 704, 738 01 Frýdek – Místek
Tel.: 558 665 227

AUTODRUŽSTVO, Brandlova 5, Ostrava – Centrum
Tel.: 602188589, 724221776

AUTODRUŽSTVO, Hlučinská 60, Ostrava – Přívoz
Tel.: 724 173 860, 606 634 419

AUTODRUŽSTVO, Frýdecká 12, Český Těšín
Tel.: 730 588 216 558 746 716

www.ado-autodruzstvo.cz

PF 2020

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

MD 1200/17

SBĚRNÉ DVORY S.R.O.

Zbavíme Vás STARÉ

oceli, mědi a jiných kovů

STARÉHO

železa i papíru

VÁNOCE – čas nádherný, papír z dárků do sběrný!

Svazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472

Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018
fax.: 558 655 607

J.Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330

Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz

www.sbernedvory.cz

FMP 1602/12

Ušetřete za energii už tuto zimu

**Poptejte nová okna
za výhodné zimní ceny**

Objednejte si nyní opravdu česká okna a dveře
se zárukou 7 let za výhodné zimní ceny
a montáž naplánujte v klidu po novém roce.

Akce platí do 31. 12. 2019

Obchodní kanceláře ve vašem regionu:

Ostrava ostrava@pramos.cz, 775 591 346

Opava opava@pramos.cz, 775 591 357

Nový Jičín novyjiicin@pramos.cz, 775 591 361

800 100 111, více na www.pramos.cz

**OPRAVDU
ČESKÁ OKNA**

PRAMOS

FMP 1602/01

mojeplazma

DAROVAT KREVŇÍ PLAZMU ZNAMENÁ ZACHRÁNIT LIDSKÝ ŽIVOT

Transfúze krve či jejích složek je zapotřebí nejen při úrazech a operacích, ale také při léčbě závažných onemocnění jako je leukémie, krvácivé poruchy nebo onemocnění jater či ledvin. Krevní plazma totiž slouží jako výchozí surovina pro výrobu celé řady léků zachraňujících lidské životy, které jiným způsobem vyrobit nelze. Jejich spotřeba navíc každým rokem stoupá a dnes jsou tisíce nemocných lidí závislých na vaší pomoci. Plazma tvoří něco málo přes polovinu lidské krve a sama je z 90 % tvořena vodou. Proteiny v plazmě léčí šokové stavy, popáleniny, primární imunitní nedostatečnost, poruchy srážlivosti krve a mnoho dalších vážných nemocí.

Bezpečný a efektivní odběr lidské krevní plazmy k dalšímu zpracování (frakcionaci) provádí společnost UNICAPlasma Morava – Moje plazma.

Rozhodli jste se darovat krevní plazmu?

Každý dárcce prochází před darováním plazmy základním vyšetřením, při kterém se mu měří krevní tlak, tep a tělesná teplota. Před prvním darováním je vyšetření důkladnější.

Více informací o tom, jak darovat krevní plazmu najdete na:
WWW.MOJEPLAZMA.CZ

Vaše krevní plazma může pomáhat až po druhém odběru

Až po opakovaném negativním vyšetření, tedy při druhém odběru, při kterém se také ve vzorku neprokáží viry, putuje vaše plazma do frakcionačního závodu. Je tedy třeba provést minimálně dva odběry plazmy od jednoho dárce, aby bylo možné vyloučit možnou nákazu a postoupit plazmu k dalšímu zpracování.

Benefity darování krevní plazmy

Můžete také využít možnosti kompenzace svých nákladů spojených s darováním (ve výši až 600 Kč* za odběr). V našem centru je také možné darovat krevní plazmu bezpříspěvkově. Uplatnit zákonné benefity v podobě uvolnění ze zaměstnání s náhradou mzdy a snížení daňového základu o 3 000 Kč za každý úspěšný odběr.

Po odběru můžete odpočívat v příjemném prostředí s dobrou knihou, časopisem, připojení k Wi-Fi je pro dárce bezplatné. Zdarma máte k dispozici i drobné občerstvení.

ČESKÝ TĚŠÍN

MojePlazma
Nádražní 41
737 01 Český Těšín
tel.: 558 871 001
tesin@mojeplazma.cz

OSTRAVA

MojePlazma
Horní 266/73
700 30 Ostrava
tel.: 592 750 440
darovat@mojeplazma.cz

FRÝDEK-MÍSTEK

MojePlazma
8. pěšího pluku 85
738 01 Frýdek-Místek
tel.: 734 128 230
mistek@mojeplazma.cz

*Za předpokladu pravidelného dárcovství v intervalu 1 krát za 14 dní. Dle ustanovení §32 odst. 2 zákona 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, podle kterého za krev odebranou pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů a za její odběr nevzniká osobě, které byla krev odebrána, nárok na finanční ani jinou úhradu, s výjimkou účelně, hospodárně a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s odběrem její krve, o které tato osoba požádá, a to celkem do maximální výše 5 % minimální mzdy.

FMP 1609/01